

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania S. Spółki z o.o. w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
z udziałem K.C. i S1. sp. z o.o. w W.
o niepodleganie ubezpieczeniom społecznym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 17
grudnia 2025 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Warszawie
z dnia 13 listopada 2024 r., sygn. akt III AUa 3270/22,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Warszawie na rzecz S. Spółki z o.o. w W. i S1. Spółki z o.o. w W. kwoty po 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych, wraz z ustawowymi odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c. - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

DS

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 września 2020 r. (Nr [...]), Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie, na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 2a, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z 13

października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 266 z późn. zm.) oraz art. 66 ust. 1 pkt 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 1398) w związku z art. 58 § 1 i 2 k.c. stwierdził, że K.C. podlega, jako pracownik obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, u płatnika składek S. sp. z o.o. z siedzibą w W., z tytułu zawartej umowy o pracę z S1. sp. z o.o., w okresie od 1 kwietnia 2015 r. do dnia 20 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 14 września 2022 r. (sygn. akt XIII U 1915/20), wydanym w sprawie S. sp. z o.o. z siedzibą w W., przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie, z udziałem ubezpieczonego K.C. oraz zainteresowanej S1. sp. z o.o. z siedzibą w W., o niepodleganie ubezpieczeniom społecznym:

1. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż K.C. nie podlega, jako pracownik obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, u płatnika składek S. sp. z o.o. z siedzibą w W., z tytułu umowy o pracę zawartej z S1. sp. z o.o. z siedzibą w W., w okresie od 1 kwietnia 2015 r. do 20 października 2017 r.;
2. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Warszawie na, rzecz S. sp. z o.o. z siedzibą w W., kwotę 180 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Po rozpoznaniu apelacji organu rentowego, Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 13 listopada 2024 r. (sygn. akt III AUa 3270/22), oddalił odwołanie (tak w sentencji wyroku – dopisek Sądu Najwyższego) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie, na rzecz S. sp. z o.o. w W., kwotę 240,00 zł, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas, od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w zakresie kosztów do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wywiódł organ rentowy, zaskarżając w całości wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie, zarzucając:

1. naruszenia prawa procesowego, tj.:
 1. art. 327¹ § 1 k.p.c., poprzez brak wskazania w uzasadnieniu przyczyn nieuwzględnienia argumentacji/dowodów wskazanych przez organ rentowy;
 2. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 477 k.p.c., poprzez wydanie orzeczenia bez przeprowadzenia merytorycznej kontroli decyzji wydanej przez organ rentowy;
3. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:
 1. art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 22 § 1 k.p., poprzez uznanie, że pracodawcą dla ubezpieczonego jest spółka S1. sp. z o.o., pomimo że właścicielem S1. sp. z o.o. jest odwołująca spółka;
 2. art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c., poprzez przyjęcie, że organ rentowy nie udowodnił, iż rzeczywistym pracodawcą dla ubezpieczonego była odwołująca spółka, pomimo że Sąd pominął materiał zgromadzony w aktach rentowych/składkowych oraz nie dokonał wykładni art. 3 k.p. w zw. z art. 22 § 1 k.p., z uwzględnieniem koncepcji przebicia zasłony korporacyjnej;
 3. art. 8 ust. 1 u.s.u.s. w zw. z art. 3 k.p., w zw. z art. 22 § 1 k.p., poprzez uznanie, że pracodawcą dla ubezpieczonego jest spółka S1. sp. z o.o., pomimo, że z dokumentacji załączonej do akt sprawy wynika, iż rzeczywistym pracodawcą dla ubezpieczonego pozostawała odwołująca spółka (przebicie zasłony korporacyjnej);
 4. art. 3 k.p., w zw. z art. 22 § 1 k.p., poprzez niedokonanie ich wykładni z uwzględnieniem koncepcji przebicia zasłony korporacyjnej;
 5. art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 4 pkt 2 ppkt a, w zw. z art. 8 ust. 2a oraz art. 17 ust. 1 u.s.u.s., poprzez jego niezastosowanie, pomimo, że z załączonych do sprawy akt rentowych/składkowych wynika, iż w przedmiotowej sprawie doszło do tzw. przebicia zasłony korporacyjnej, a tym samym umowy o pracę zawarte z S1. sp. z o.o., na gruncie przepisów prawa ubezpieczeń społecznych należy traktować jako nieważne.

Mając na uwadze powyższe organ rentowy wniósł o:

1. uchylenie w całości wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a w sytuacji uznania przez Sąd Najwyższy, że podstawa naruszenia prawa materialnego jest oczywiście

uzasadniona, uchylenie wyroku i orzeczenie, co do istoty sprawy, poprzez oddalenie odwołania odwołującej spółki;

2. zasądzenie od odwołującej spółki, na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wskazując na powyższe podstawy skarżący organ rentowy wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na fakt, że skarga jest oczywiście uzasadniona z następujących przyczyn:

1. Sąd powinien poddać decyzję organu kontroli merytorycznej, a zatem zbadać czy organ rentowy prawidłowo zastosował przepisy prawa przy ustalonym stanie faktycznym, co w przedmiotowej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy faktycznie nastąpiło tzw. przebicie zasłony korporacyjnej, prowadzące do obejścia przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. art. 8 ust. 2a u.s.u.s.;
2. Sąd ograniczając się do badania powiązań osobowo-kapitałowych, pomiędzy ww. podmiotami, wyłącznie z perspektywy art. 22 § 1 k.p. nie jest w stanie poddać decyzji organu rentowego merytorycznej kontroli, wskazującej na tzw. „uniesienie zasłony korporacyjnej”, bez wykładni art. 3 k.p. i art. 22 § 1 k.p., z uwzględnieniem koncepcji przebicia zasłony korporacyjnej, ponieważ w świetle art. 22 § 1 k.p. spółka zależna, jako odrębny podmiot istniejący w obrocie gospodarczym, będzie w sposób oczywisty traktowana jako pracodawca dla ubezpieczonego, z uwagi na konieczność wykonania szeregu formalnych czynności, mających na celu urealnienie „nieważnego” (na gruncie przepisów prawa ubezpieczeń społecznych) w swej istocie stosunku pracy (takich jak zawarcie umowy o pracę, obsługa kadrowo-płacowa itp.).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, odwołująca i zainteresowana spółka wniosły o:

1. wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, z uwagi na brak spełnienia ustawowych przesłanek określonych przepisem art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.;

2. zasądzenie od organu rentowego rzecz odwołującej i zainteresowanej spółki zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
3. w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej, jej oddalenie w całości;
4. zasądzenie od organu rentowego rzecz odwołującej i zainteresowanej spółki zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a

jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Zwrócić także należy uwagę, że rozpoznawana sprawa jest jedną z wielu wniesionych do Sądu Najwyższego przez organ rentowy, w stosunku do tego samego podmiotu i znalazła już tożsame rozstrzygnięcia – m. in. w sprawach o sygn.: II USK 68/23, II USK 154/23, II USK 179/23, II USK 189/23, II USK 192/23, II USK 194/23, II USK 200/23, II USK 219/23, II USK 223/23, II USK 225/23, II USK 226/23, II USK 336/23, II USK 244/23, II USK 270/23, II USK 299/23, II USK 292/23, II USK 261/24, II USK 276/24, II USK 286/24, II USK 297/24, II USK 4/25, II USK 60/25, II USK 65/25, II USK 73/25, II USK 110/25, II USK 112/25, II USK 120/25, II USK 122/25, II USK 138/25 i II USK 218/25.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania także w niniejszej sprawie oparty został na przesłance jej oczywistej zasadności (strona skarżąca ponownie błędnie wskazała jako podstawę prawną wniosku art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a powinno być art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Należy więc przypomnieć, że w motywach wniosku opartego na tej przesłance przedsądu powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Strona skarżąca także w tej sprawie nie uzasadniła w sposób prawidłowy istnienia tej właśnie przesłanki przedsądu.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

DS.

[a.ł]